

Załącznik do Uchwały Nr 255/XXXI/10
Rady Gminy Stara Biała
z dnia 10 listopada 2010 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BIAŁA

NA LATA 2010-2017

GMINA STARA BIAŁA

listopad 2010

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka gminy.....	5
3. Charakterystyka miejscowości	12
4. Inwentaryzacja zasobów	13
5. Mocne i słabe strony	13
6. Planowane kierunki rozwoju.....	15
7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	16
8. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.....	17
9. Zarządzanie i koordynacja	17

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości to najważniejszy element odnowy wsi. Jest on załącznikiem wymaganym do wniosku o przyznanie pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Pomoc może być przyznana, jeżeli spełnione są następujące kryteria dostępu:

Lp.	Kryterium
1	Miejscowość, w której realizowany będzie projekt liczy nie więcej niż 5 tys. mieszkańców.
2	Miejscowość, w której realizowany będzie projekt należy do gminy wiejskiej.
3	Planowane zadania inwestycyjne są zgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
4	Projekt jest objęty Planem Odnowy Miejscowości.
5	Planowany projekt nie ma charakteru komercyjnego.
6	Dochód podatkowy gminy, w której planowane jest przedsięwzięcie, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, kształtuje się na poziomie powyżej średniej krajowej.
7	Bezrobocie na terenie powiatu, gdzie planowane jest przedsięwzięcie jest wyższe od średniej w województwie.
8	Atrakcyjność turystyczna gminy: <ul style="list-style-type: none"> • na terenie gminy położona jest część Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.
9	Kryterium atrakcyjności kulturowej: Na terenie gminy znajdują się: <ul style="list-style-type: none"> • kościół parafialny p.w. św. Andrzeja w Brwilnie (123/542/62 z dnia 30 marca 1962 r.) • dwór murowany w Ogorzelicach (233/1439/75W z dnia 22 maja 1975 r.) • kościół parafialny p.w. św. Floriana w Starych Proboszczewicach (232/1438/75W z dnia 22 maja 1975 r.) • dwór murowany w Nowych Proboszczewicach (507 z dnia 10 kwietnia 1979 r.) • dwór murowany w Srebrnej (231/1436/75W z dnia 22 maja 1975 r.) • park krajobrazowy-naturalistyczny z XIX wieku w Srebrnej (518 z dnia 29 lipca 1979 r. oraz 637 z dnia 9 lutego 1997 r.) Obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków prowadzonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków /przez obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków należy rozumieć zabytki nieruchomości wymienione w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r., Nr 162 poz.1568 z późn. zm.)/

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest planem otwartym, który stwarza możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. W praktyce oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także może być zmieniona ich kolejność realizacji w zależności od uruchomienia funduszy z Unii Europejskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Biała obejmuje analizę zasobów miejscowości, porównanie słabych i mocnych stron wsi oraz szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą uwarunkować przyszłość wsi i jej mieszkańców.

Zawarta w Planie wizja rozwoju wsi wraz z jej projektami rozwojowymi jest wynikiem konsultacji społecznych, powstała przy współpracy mieszkańców wsi Biała z Urzędem Gminy.

2. Charakterystyka gminy

Gmina Stara Biała położona jest w środkowo - zachodniej części województwa mazowieckiego. Znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Płocka. Leży nad północnym brzegiem Wisły.

Bezpośrednio gmina graniczy:

- od strony południowej – z rz. Wisłą,
- od strony południowo – wschodniej – z miastem Płock,
- od strony wschodniej – z gminą Bielsk i Radzanowo,
- od strony północnej – z gminą Gozdowo,
- od strony zachodniej – z gminą Brudzeń Duży.

Powierzchnia gminy wynosi 111,1 km² i zamieszkuje ją 10626 osób. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa i 28 miejscowości:

- Biała;
- Nowa Biała;
- Stara Biała;
- Bronowo Kmiece + Nowe Bronowo;
- Bronowo-Zalesie;
- Brwilno;
- Nowe Draganie + Stare Draganie;
- Dziarnowo;
- Kamionki;
- Kobierniki;
- Kowalewko;
- Kruszczewo;
- Ludwikowo + Ulaszewo;
- Mańkowo;
- Maszewo Duże;
- Maszewo;
- Miłodróż;
- Ogorzelice + Nowe Proboszczewice;
- Stare Proboszczewice;

- Srebrna;
- Trzebuń;
- Nowe Trzepowo;
- Włoczewo;
- Wyszyna.

Geograficznie gmina należy do południowo – wschodniej części Pojezierza Dobrzyńskiego i do Wysoczyzny Płońskiej. Pojezierze Dobrzyńskie zgodnie z podziałem J. Kondrackiego należy do Pojezierza Wschodniopomorskiego, tworzącego jedną z krain Pojezierza Pomorskiego. Wysoczyzna Płońska wchodzi w skład Niziny Północnomazowieckiej, znajdującej się w większej krainie – Nizinie Mazowiecko – Podlaskiej.

W południowo – zachodniej części gminy znajduje się część Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną i Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Pierwsze ślady osadnictwa człowieka na terenach obecnej gminy Stara Biała pochodzą ze środkowego okresu epoki kamienia - mezolitu (ok. 8000 - 5000 lat p.n.e.) Odkryto 13 punktów osadniczych pochodzących z tego okresu. Kolejne ślady pochodzą z neolitu (ok. 4500-1800 p.n.e.). Rozwijała się wtedy kultura określana jako kultura pucharów lejkowatych oraz kultura amfor kulistych. Ówczesna ludność prowadziła osiadły tryb życia w oparciu o gospodarkę rolną i hodowlę zwierząt domowych. Wytwarzano również naczynia gliniane.

Od VII wieku naszej ery na ziemiach Mazowsza rozprzestrzeniała się kultura plemion słowiańskich. W przedziale od IX do XI wieku przypada okres największego rozwoju osadnictwa na omawianym terenie. Od średniowiecza, dzięki dobrym warunkom uprawy i dogodnemu układowi dróg, zarówno wodnych, jak i lądowych, ziemia płocka należała do najgęściej zaludnionych ziem. Najważniejszym szlakiem handlowym była Wisła. Wzdłuż jej prawego brzegu biegła ważna arteria handlowa - droga toruńsko-włodzimirska (ciągnąca się wzdłuż Wisły od Bobrownik przez Płock, Wyszogród i Zakroczym na Ruś - skrót drogi łączącej Bizancjum ze Skandynawią). Od XIII wieku teren dzisiejszej gminy Stara Biała był już gęsto zaludniony.

Na terenie gminy Stara Biała znajduje się łącznie 138 stanowisk archeologicznych, w tym 38 osad, 6 cmentarzysk, 2 osady produkcyjne, 8 obozowisk. Pozostałe określone są jako punkty lub ślady osadnicze. Ze stanowisk tych pochodzi 9 znalezisk luźnych, tzn. lokalizacja w terenie nie jest możliwa do określenia. Do najcenniejszych znalezisk należą monety wczesnośredniowieczne odkryte w Trzebuniu oraz w Starych i Nowych Proboszczewicach. Inne ważne odkrycia to: kamienne siekierki neolityczne z Maszewa, Srebrnej i Starej Białej.

Zabytki architektury i budownictwa zachowały się w różnym stopniu. Te, które stanowią własność kościelną są w dobrym stanie technicznym. Należą do nich:

- drewniany kościół pw. św. Andrzeja w Brwilnie zbudowany w 1710 roku. Jest to jeden najcenniejszych zabytków architektury drewnianej w powiecie płońskim. Wnętrze kościoła wyposażone jest w ornamenty barokowe z XVII w.

Kościół pw. św. Andrzeja z 1710 r. w Brwilnie.

Na przykościelnym cmentarzu znajduje się drewniana XVIII-wieczna dzwonnica i pomnik upamiętniający 34 mieszkańców Brwilna, którzy zginęli pomordowani przez hitlerowców w obozach koncentracyjnych.

- Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej w Starej Białej z 1879 r. - zbudowany w stylu neogotyckim. W kaplicy kościoła znajduje się murowany ołtarz z 1938 roku i dziewięć figuralnych witraży z 1937 roku.

- Zespół kościoła parafialnego pw. św. Floriana w Starych Proboszczewicach – kościół murowany z 1868 roku, dzwonnica drewniana z przełomu XIX i XX wieku, kaplica cmentarna murowana z XIX wieku.

Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej
w Starej Białej.

Kaplica cmentarna
w Starych Proboszczewicach.

Spośród pięciu potwierdzonych źródłowo dworów, na terenie gminy zachowały się trzy: Srebrna, Ogorzelice i Nowe Proboszczewice. Po jednym z nieistniejących w Bronowie-Zalesiu pozostały jedynie resztki parku. W bardzo dobrym stanie zachowany jest pałac w Srebrnej, pozostałe utrzymane są w gorszym, ale zadawalającym stanie.

- Zespół pałacowo-parkowy w Srebrnej - wspaniale odrestaurowany XIX-wieczny obiekt, aktualnie ośrodek wypoczynkowo-szkoleniowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S. A.

Pałac w Srebrnej od strony dziedzińca.

Pałac w Srebrnej.

- Zabytkowy dworek w Nowych Proboszczewicach z 1906 r. - aktualnie siedziba Ośrodka Zdrowia.

Dworek w Nowych Proboszczewicach, obecnie Ośrodek Zdrowia.

Pozostałe obiekty kulturowo-zabytkowe to:

- "Antoniówka" w Brwilnie - oryginalna piętrowa budowla drewniana położona na skarpie wiślanej, w parku wiejskim, w sąsiedztwie dużego kompleksu leśnego. Jej fundatorem był arcybiskup płocki Antoni Julian Nowowiejski. Obecnie jest to Dom Opieki Społecznej.

„Antoniówka" w Brwilnie - obecnie Dom Pomocy Społecznej.

- Miejsce pamięci narodowej w lasach brwileńskich, upamiętniające egzekucję ponad 300 mieszkańców Płocka i okolic, rozstrzelanych przez hitlerowców w styczniu 1940 r. oraz 16 i 17 stycznia 1945 r.
- Grodzisko słowiańskie z X wieku w Nowych Proboszczewicach.

Grodzisko słowiańskie.

Miejsce pamięci narodowej w lasach brwileńskich.

Przez teren gminy przebiega szlak turystyczny nr 1a – Czerwony - im. Bolesława Krzywoustego /odcinek północny/.

Płock PTTK /0.0

- Biskupice (12,5 km)
- Kobierniki (20,0 km)
- Sikórz (23,5 km)

- Parzeń (28,5 km)
- Brudzeń Duży (32,0 km)
- Cieślin (39,0 km)
- Sierpc (65,0 km)

Szlak na niektórych odcinkach nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.

3. Charakterystyka miejscowości

Biała, wieś położona nad rzeką Wierzbicą, dopływem Skrwy Prawobrzeżnej, po raz pierwszy w dokumentach źródłowych pojawiła się w 1378 roku. Wszystkie informacje historyczne związane z dziejami wsi Biała, która występuje już w dokumentach średniowiecznych, dotyczą osady, obecnie noszącej nazwę Stara Biała.

Wieś, a właściwie osada, powstała w latach 60. ubiegłego wieku, na lewym brzegu rzeki Wierzbicy, przy skrzyżowaniu dróg z Płocka do Kamionek i z Nowego Dragania do Srebrnej. Osada wzniesiona została od podstaw na gruntach historycznej wsi Biała, którą przemianowano na Starą Białą. Do powstania Białej przyczyniły się przede wszystkim zmiany, jakie spowodowała budowa kombinatu rafineryjno-petrochemicznego. Po przeniesieniu tu Urzędu Gminy ze Starej Białej, miejscowość jest faktyczną siedzibą władz gminnych. Ponadto mieszczą się tu inne instytucje obsługujące społeczeństwo gminy, m. in.: bank spółdzielczy, ośrodek zdrowia, apteka, punkty handlowe i usługowe. Dogodne położenie i dobra komunikacja z Płockiem powodują, że Biała jest atrakcyjnym miejscem inwestycyjnym, w tym również mieszkaniowym.

Wieś położona jest na równinie z minimalnym spadkiem w kierunku południowym, czyli w kierunku Wisły. Tereny pagórkowate znajdują się jedynie wzdłuż doliny rzeki Wierzbicy, która przepływa przez całą miejscowość.

Wyszczególnienie	
Liczba ludności [osób]	757
Powierzchnia [ha]	546,00
Powierzchnia gruntów ornych [ha]	330,8276
Tereny zabudowane [ha]	37,0532

4. Inwentaryzacja zasobów

Biała jest miejscowością z zabudową zwartą w jej centralnej części oraz z zabudową rozproszoną, którą stanowią gospodarstwa rolne położone na jej obrzeżach. Jedynie w centrum wsi zabudowa jest o większej koncentracji, ale przeważa zabudowa mieszkaniowa niezwiązana z produkcją rolną. Rolnictwo na terenie Białej utrzymywane jest na wysokim poziomie z przewagą bydła mlecznego oraz produkcją zbóż.

Wody powierzchniowe występujące na terenie Białej to przede wszystkim rzeka Wierzbica, dopływ Skrwy Prawej. Szata roślinna jest typowa dla północnego Mazowsza. W okolicy wsi jest bardzo mało lasów i zadrzewień, które występują jedynie w dolinie Wierzbicy, co powoduje brak dużych zwierząt typowych dla regionu.

Na terenie miejscowości Biała nie funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej ale jej mieszkańcy są druhami OSP w Starej Białej. Jednostka OSP posiada samochód ratowniczo-gaśniczy. Jest umundurowana i wyposażona w sprzęt do walki z pożarami i klęskami żywiołowymi. Jednostka wpisana jest do krajowego systemu ratownictwa drogowego.

5. Mocne i słabe strony

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony miejscowości oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Analiza ta ma na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w tej miejscowości oraz przyszłych kierunków jej rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Czynniki wewnętrzne

SILNE STRONY (S)

1. Korzystne ukształtowanie terenu.
2. Rozwinięta infrastruktura techniczna (wodociąg, kanalizacja, gaz, telefon).
3. Struktura jakości gruntów ornych o bardzo wysokich klasach bonitacyjnych.
4. Dogodne połączenie komunikacyjne do siedziby Starostwa Powiatowego Płocku.
5. Bliskość dróg powiatowych.

SŁABE STRONY (W)

1. Rosnące bezrobocie.
2. Zwiększająca się liczba osób korzystających z opieki społecznej.
3. Brak przedszkola.
4. Słabe zaplecze dla prowadzenia działalności rekreacyjno-sportowej.
5. Słaba promocja miejscowości.

Czynniki zewnętrzne

SZANSE (O)

1. Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
2. Poprawa warunków pracy szkół i placówek kultury oraz rozwój edukacji pozaszkolnej.
3. Poprawa warunków pracy służby zdrowia.
4. Możliwość skorzystania ze środków z Unii Europejskiej.
5. Położenie geograficzne: Mazowsze.

ZAGROŻENIA (T)

1. Polityka gospodarcza i podatkowa państwa.
2. Brak możliwości finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych i programów rozwojowych.
3. Wpływ kapitału (finanse, kadra).

6. Planowane kierunki rozwoju

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co wieś wyróżnia?	kultywowanie tradycji odlewania świec woskowych przy parafii w Starej Białej	Co ma ją wyróżniać?	centrum kulturalne wsi i gminy, utrzymanie zabudowy charakterystycznej dla regionu Mazowsza, kultywowanie tradycyjnych zawodów
Jakie pełni funkcje?	Siedziba Urzędu Gminy, sołectwo o funkcjach mieszkaniowo-gospodarczych, rolniczych	Jakie ma pełnić funkcje?	administracyjne, usługowe, kulturalne, rolnicze
Kim są mieszkańcy?	młodzież, emeryci, renciści, bezrobotni	Kim mają być mieszkańcy?	wykształceni, aktywni zawodowo i społecznie mieszkańcy różnych grup zawodowych, aktywna młodzież
Co daje mieszkańcom utrzymanie?	praca w przemyśle, handlu i usługach w większości w Płocku, produkcja rolna oraz emerytury, renty, pomoc społeczna, zasiłki dla bezrobotnych	Co ma dać utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej, we wsi i poza wsią, działalność gospodarcza
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	stowarzyszenia kulturalne i gospodarcze, Rada Sołecka, OSP
W jaki sposób są rozwiązywane problemy?	sporadyczne zebrania wiejskie, indywidualne interwencje u władz gminnych	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	okresowe spotkania i zebrania wiejskie, spotkania Rady Sołeckiej, spotkania z władzami gminy, zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami
Jak wygląda nasza wieś? Jaki jest stan otoczenia i środowiska? Jakie są mieszkania i obejścia?	zabudowa zagrodowa rozproszona, w centrum wsi zabudowa o większej koncentracji, zabudowa mieszkalna niezwiązana z produkcją rolną, budynki zadbane, średni wiek budynków około 20 lat	Jak ma wyglądać nasza wieś? Jaki ma być stan otoczenia i środowiska? Jakie mają być mieszkania i obejścia?	estetyczne zagospodarowanie posesji, utrzymanie układu przestrzennego zabudowy, tereny rekreacyjno-sportowe
Jakie są powiązania komunikacyjne?	drogi powiatowe Płock – Sikórz i Draganie – Srebrna. Komunikacja Miejska sp. z o. o. w Płocku – linia Nr 5, 11, 16	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	zmodernizowane drogi powiatowe
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Ochotnicza Straż Pożarna	Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Ochotnicza Straż Pożarna, boisko sportowe, tereny rekreacyjno-sportowe
Jakie jest rolnictwo?	produkcja zbóż i przewaga bydła mlecznego	Jakie powinno być rolnictwo?	na wysokim poziomie, przewaga gospodarstw ekologicznych

7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Przedmiotem planowanej inwestycji jest budowa zespołu rekreacyjno - sportowego. W ramach inwestycji przewidziano wykonanie: terenu o nawierzchni trawiastej, drenaż, oświetlenie, ścieżki spacerowe, parkingi. Inwestycja zostanie wykonana na terenie dzisiejszych tzw. „szkółek”

Dzięki zagospodarowaniu terenów rekreacyjno - sportowych mieszkańcy wsi będą mogli spotykać się na imprezach kulturalnych, sportowych, integrujących społeczność. Będzie to wizytówka miejscowości.

Teren ten ma być miejscem organizacji czasu wolnego. Mają również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi.

W uzasadnieniu powyższego przedsięwzięcia należy zauważyć, że rozwój kulturalny, choć nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych, wpływa na każdą dziedzinę życia. Jest katalizatorem przemian społecznych. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na inne dziedziny życia mieszkańców wsi.

Zadania do wykonania we wsi Biała	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Przewidziany koszt realizacji zadania	Przewidziany koszt kwalifikowany
Budowa dróg publicznych w Białej	2010	2011	992859,55	992859,55
Budowa zespołu rekreacyjno-sportowego	2011	2012	1096180,72	891406,28
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	2011	2013	200000,00	200000,00
Modernizacja dróg powiatowych	2013	2015	1000000,00	1000000,00
Działania aktywizujące społeczność lokalną, np. dożynki gminne	2011	2017	100000,00	100000,00

8. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Dla mieszkańców Białej szczególne znaczenie mają tzw. „szkółki”, na terenie których odbywają się co roku dożynki gminne oraz inne imprezy integrujące mieszkańców. Miejsce to stanowi ważny element dla rozwoju społecznego i kulturalnego miejscowości, które sprzyja integracji społeczności wiejskiej. Tutaj spotyka się prawie codziennie rodziców spacerujących z dziećmi a także młodzież, która przychodzi np. pograć w piłkę. Ponieważ obecny plac nie jest wystarczająco wyposażony, dlatego też uzasadnione jest wybudowanie: boisko sportowe, a także ścieżki spacerowe. Budowa ta zaspokoi potrzeby mieszkańców w zakresie integracji społecznej.

9. Zarządzanie i koordynacja

Zarządzaniem i koordynacją powyższych zadań zajmować się będzie sołtys sołectwa Biała, wybrany przez demokratyczne wybory odbywające się na zebraniach wiejskich.

Sołectwo	Skład Rady Sołeckiej	Przewodniczący Rady Sołeckiej	Sołtys	Data zebrania wiejskiego
Biała	Krzysztof Szczawiński Leszek Gorczyca Grzegorz Nowak	Krzysztof Szczawiński	Krzysztof Szczawiński	08.11.2010 r.